

[Paġna Ewlenija](#) > ... > [Drittijietek](#) > [Il-Vittmi Ta' Delitti \(għalkemm Hawnhekk Tista' Tfisser Ukoll Tal-kriminalità\)](#)
> [Drittijiet Tal-vittmi - Skont Il-pajjiż](#) > 1 - Drittijeti bħala vittma ta' reat

1 - Drittijeti bħala vittma ta' reat

X'informazzjoni se nircievi mingħand l-awtorità wara li jseħħ ir-reat (perez. mingħand il-pulizija, il-prosekutur pubbliku) iżda anki saħansitra qabel ma nirrapporta r-reat?

Il-fuljett [“Id-drittijiet ta' vittma ta' reat”](#), ippublikat mill-Ministeru għall-Ġustizzja Finlandiż, jipprovdi informazzjoni dwar kwistjonijiet li l-vittmi ta' reat huma intitolati li jkunu infurmati dwarhom mill-awtoritajiet. Il-fuljett jispjega fil-qosor kwistjonijiet bħal kif tirrapporta reat, is-servizzi ta' appoġġ għall-vittmi, l-għajnuna legali, il-possibbiltà li tinkiseb protezzjoni, kif tfittex kumpens, id-dritt għal interpretazzjoni u traduzzjoni tad-dokumenti, u l-medjazzjoni f'każijiet kriminali. Il-fuljett li jista' jiġi stampat huwa maħsub għad-distribuzzjoni lill-vittmi u biex jappoġġa l-komunikazzjonijiet, partikolarment fix-xogħol tal-pulizija u ta' awtoritajiet oħra ta' investigazzjoni kriminali. Il-fuljett jista' jintuża wkoll minn awtoritajiet ġudizzjarji, servizzi ta' appoġġ għall-vittmi u oħrajn li jiġu f'kuntatt ma' vittmi ta' reat.

L-informazzjoni mogħtija lill-vittmi tista' tvarja skont il-bżonnijiet tagħhom, iċ-ċirkostanzi personali u t-tip jew in-natura tar-reat.

Jien ma ngħixx fil-pajjiż tal-UE fejn seħħ ir-reat (ċittadini tal-UE u dawk li mhumiex). Kif inhuma protetti d-drittijiet tiegħi?

Tista' tingħata appoġġ u pariri anki jekk ir-reat ikun twettaq f'pajjiż ieħor. Jekk sfajt vittma ta' reat fi Stat Membru ieħor tal-UE, l-awtorità tal-investigazzjoni kriminali, f'ċerti każijiet, tista' tittrasferixxi r-rapport tiegħek tar-reat jew investigazzjoni ta' qabel il-proċess diġà mibdija lill-awtoritajiet ta' Stat Membru ieħor tal-UE. Dan jista' jkun possibbli, pereżempju, jekk ir-reat ikun serju jew jekk ma stajtx tirrapporta r-reat fl-istat fejn twettaq. Fil-każ ta' reati serji, trasferiment barra l-UE jista' jiġi kkunsidrat ukoll.

Jekk inti vittma tat-traffikar tal-bnedmin, inti intitolat għas-servizzi tas-sistema ta' assistenza għall-vittmi tat-traffikar tal-bnedmin anki jekk ir-reat twettaq f'pajjiż ieħor. Il-prosekutur jiddeċiedi jekk jiftaħx investigazzjoni qabel il-proċess jew le rigward reat suspettat li jinvolvi traffikar tal-bnedmin fil-Finlandja.

Jekk nirrapporta reat, x'informazzjoni se nircievi?

Il-pulizija u l-awtoritajiet oħra ta' investigazzjoni kriminali jipprovdulek informazzjoni dwar servizzi ta' appoġġ għall-vittmi, kif tirrapporta reat, għajnuna legali, il-possibbiltà li tikseb protezzjoni, kif tfittex kumpens, id-dritt għal servizzi ta' interpretazzjoni u traduzzjoni, il-medjazzjoni f'każijiet kriminali, id-dritt li tikseb informazzjoni dwar is-smiġħ tal-kawża, id-dritt li tiġi nnotifikat dwar il-ħelsien tat-trażgressur mill-ħabs jew mill-arrest preventiv, kif tressaq ilment dwar il-kondotta tal-awtoritajiet, il-proċedura għall-vittmi ta' reat li ma jirrisjedux fil-pajjiż fejn twettaq ir-reat kriminali, u dettalji ta' kuntatt għal kwalunkwe mistoqsija relatata mal-każ. Dawn id-drittijiet huma deskritti fil-fuljett [“Id-drittijiet ta' vittma ta' reat”](#).

L-informazzjoni deskritta hawn fuq tista' ma tkunx neċessarjament ipprovduta meta tirrapporta r-reat, speċjalment jekk tirrapporta r-reat b'mod elettroniku. Il-pulizija tinfermak dwar dawn id-drittijiet meta tkun qed tiġi intervistat. L-awtorità tal-investigazzjoni dejjem tinfermak jekk ir-rapport tiegħek ma jwassalx għal investigazzjoni ta' qabel il-proċess jew fil-każ li l-investigazzjoni ta' qabel il-proċess titwaqqaf jew tingħalaq.

Għandi dritt għal servizzi ta' interpretazzjoni jew traduzzjoni liberi (meta nikkuntattja lill-pulizija jew lil awtoritajiet oħrajn, jew matul l-investigazzjoni u l-proċess)?

Għandek id-dritt li tuża l-Finlandiż jew l-Iżvediż matul l-investigazzjoni ta' qabel il-proċess u l-proċess fih innifsu. Jekk int Sámi, għandek id-dritt li tuża l-lingwa Sámi fil-Patrija Sámi. L-awtoritajiet għandhom jipprovdu servizzi ta' interpretazzjoni kif meħtieġ. Jekk ma titkellimx il-lingwi uffiċjali tal-Finlandja, għandek id-dritt li tuża lingwa li taf fi kwalunkwe sitwazzjoni relatata mal-investigazzjoni tar-reat. Jekk meħtieġ, l-awtoritajiet għandhom jagħmlu l-arranġamenti għall-interpretar f'lingwa li taf. L-awtoritajiet għandhom jagħmlu l-arranġamenti għall-interpretar wkoll matul l-investigazzjoni u l-proċess f'każ li inti tuża l-lingwa tas-sinjali jew jekk għandek bżonn interpretazzjoni minħabba difett sensorju jew fid-diskors. L-interpretu għandu l-obbligu ta' segretezza. It-tariffa tal-interpretu titħallas mill-istat.

Tista' titlob traduzzjoni ta' ċerti dokumenti ewlenin. Tista' tiġi pprovduta traduzzjoni orali jekk ma tkunx meħtieġa traduzzjoni bil-miktub tad-dokument għall-protezzjoni legali tiegħek. F'xi każijiet, tista' tingħata biss traduzzjoni parzjali jew sommarju tad-dokument.

Matul l-investigazzjoni ta' qabel il-proċess, għandek id-dritt li tircievi traduzzjoni tal-konferma bil-miktub tar-rapport tiegħek tar-reat, ta' deċiżjoni li twaqqaf l-investigazzjoni u, jekk meħtieġ, ta' kwalunkwe dokument ieħor essenzjali għall-każ. Mill-prosekutor, tista' tikseb traduzzjoni ta' deċiżjoni li ma ssirx prosekuzzjoni.

Fil-qorti, għandek id-dritt li tircievi traduzzjoni tas-sentenza, ta' avviż dwar il-ħin u l-post tas-seduta tal-qorti u, jekk meħtieġ, ta' kwalunkwe dokument ieħor essenzjali għall-każ.

Kif tista' l-awtorità jiżgura li qed nifhem u li jien qed niġi mifhum (jekk jien minorenni; jekk għandi diżabbiltà)?

L-awtoritajiet għandhom jiżguraw li s-servizzi ta' interpretazzjoni huma disponibbli matul l-investigazzjoni ta' qabel il-proċess u l-proċess f'każ li inti tuża l-lingwa tas-sinjali jew jekk għandek bżonn interpretazzjoni minħabba difett sensorju jew fid-diskors.

Il-fuljett "Id-drittijiet ta' vittma ta' reat" huwa wkoll disponibbli f'lingwa faċli biex tinftiehem. Il-fuljett "Jekk Issir Vittma ta' Reat" huwa disponibbli kemm f'lingwa faċli biex tinftiehem kif ukoll f'lingwa tas-sinjali.

L-investigaturi ta' reati kontra t-tfal irċevew taħriġ speċjali, inkluż kif jinteraġixxu ma' minorenni u kif jintervistawh fi proċedimenti kriminali. F'ċerti każijiet, il-minorenni jista' wkoll jiġi intervistat minn psikologu speċjalizzat fl-intervisti tat-tfal.

Is-servizzi ta' appoġġ għall-vittmi

Min jagħti appoġġ lill-vittmi?

Jista' jkollok bżonn assistenza medika jew servizzi oħra ta' protezzjoni soċjali u kura tas-saħħa, bħal servizzi soċjali ta' emerġenza, trattament fi sptar jew riabilitazzjoni fiżika u mentali. Tista' tuża dawn is-servizzi bl-istess kundizzjonijiet bħall-klijenti l-oħra kollha.

Ħafna organizzazzjonijiet jipprovdu appoġġ, pariri u gwida lill-vittmi ta' reat. Is-servizz ta' Appoġġ għall-Vittmi fil-Finlandja (*Rikosuhripäivystys*) jipprovdi assistenza għal kull tip ta' reat u għal proċedimenti kriminali kif ukoll pariri rilevanti għad-drittijiet tal-vittmi. Jekk int vittma ta' vjolenza domestika, tista' tfittex protezzjoni u appoġġ minn xelters. F'xi lokalitajiet, appoġġ speċjali huwa disponibbli għall-vittmi ta' reati sesswali u nisa immigranti. Hemm sistema ta' assistenza separata għall-vittmi tat-traffikar tal-bnedmin. Tista' taċċessa dawn is-servizzi b'ċerti kundizzjonijiet.

Tista' tikkuntattja s-servizzi ta' appoġġ anki jekk ma tirrapportax ir-reat. Bil-kunsens tiegħek, il-pulizija jew awtorità oħra ta' investigazzjoni kriminali jistgħu jgħaddu d-dettalji ta' kuntatt tiegħek lil servizz ta' appoġġ, li mbagħad jikkuntattjawk.

Il-pulizija se tibgħatni awtomatikament għand is-servizzi ta' appoġġ għall-vittmi?

Jekk għandek bżonn protezzjoni speċjali jew jekk ikun meħtieġ mod ieħor min-natura tar-reat jew miċ-ċirkostanzi personali tiegħek, il-pulizija, bil-kunsens tiegħek, tgħaddi d-dettalji ta' kuntatt tiegħek lil organizzazzjoni ta' appoġġ. Il-pulizija għandha tgħidlek dwar l-appoġġ disponibbli għall-vittmi tat-traffikar tal-bnedmin u, bil-kunsens tiegħek, tipproponi li tiddaħħal fis-sistema ta' assistenza għall-vittmi tat-traffikar tal-bnedmin.

Kif tiġi protetta l-privatezza tiegħi?

Sabiex tiproteġi l-privatezza tiegħek, il-qorti tista', f'ċerti kundizzjonijiet, tisma' l-kawża mingħajr il-preżenza tal-pubbliku u tordna li d-dokumenti tal-proċess u s-sentenza jinżammu sigrieti sal-limitu meħtieġ. Tista' titlob dan mill-qorti. F'xi każijiet, il-qorti tista' tordna wkoll li l-identità tiegħek tinżamm sigrieta. Dan japplika għal reati bħal reati sesswali.

Għandi nirrapporta reat qabel ma jista' jkolli aċċess għal servizzi ta' appoġġ għall-vittmi?

Le, ma għandekx.

Il-protezzjoni personali jekk inkun f'periklu

X'tipi ta' protezzjoni hemm disponibbli?

F'xi każijiet, tista' tkun interrogat fil-proċess wara skrin, permezz ta' link b'vidjo jew mingħajr ma jkun preżenti t-trażgressur jew il-pubbliku. Meta tkun interrogat, f'xi każijiet tista' tkun irrekordjat bil-vidjo u r-rekordjar jista' mbagħad jintuża bħala evidenza fil-proċess, pereżempju jekk għandek inqas minn 18-il sena.

Sabiex tiproteġi l-privatezza tiegħek, il-qorti tista', f'ċerti kundizzjonijiet, tisma' l-kawża mingħajr il-preżenza tal-pubbliku u tordna li d-dokumenti tal-proċess u s-sentenza jinżammu sigrieti sal-limitu meħtieġ. Tista' titlob dan mill-qorti. F'xi każijiet, il-qorti tista' tordna wkoll li l-identità tiegħek tinżamm sigrieta. Dan japplika għal reati bħal reati sesswali.

Il-qorti dejjem tikkunsidra l-arranġamenti tal-proċess u l-miżuri ta' protezzjoni fuq bażi ta' każ b'każ, filwaqt li tqis il-fatt li d-drittijiet tad-difiża ma għandhomx ikunu ristretti. Id-deċiżjoni tal-qorti tista' għalhekk tkun differenti minn valutazzjoni preċedenti.

F'sitwazzjonijiet ta' theddid serju, tista' titlob li ma jiġux żvelati d-dettalji ta' kuntatt tiegħek, u li ma tiġix żvelata, għal raġunijiet ta' sigurtà personali, ordni ta' trażżin jew saħansitra l-bidla tal-isem jew il-kodiċi ta' identità personali tiegħek. Fl-aktar każijiet serji, tista' tkun ammess fi programm għall-protezzjoni tax-xhieda. Aktar informazzjoni hija disponibbli mill-awtoritajiet jew mis-servizzi ta' appoġġ. Jekk inti protett b'ordni ta' trażżin u tmur tgħix fi Stat Membru ieħor tal-UE u tħoss li hemm bżonn ta' protezzjoni hemmhekk ukoll, tista' titlob lill-qorti li ħarġet l-ordni ta' trażżin oriġinali biex toħroġ Ordni Ewropea ta' Protezzjoni.

Jekk int vittma ta' vjolenza domestika jew tinsab f'riskju, l-awtoritajiet jistgħu flimkien ifasslu pjan ta' sigurtà għalik bħala parti minn Konferenza Multi-Aġenzija għall-Valutazzjoni tar-Riskju (Multi-Agency Risk Assessment Conference, MARAC).

Jekk int vittma tat-traffikar tal-bnedmin, għandek id-dritt għal akkomodazzjoni sikura, li jista' jinvolvi arranġamenti speċjali ta' sigurtà f'livelli differenti biex tiġi żgurata akkomodazzjoni sikura għalik. F'sitwazzjonijiet aktar serji, is-sigurtà tiegħek tista' tiġi żgurata f'unità tal-akkomodazzjoni sikura speċjali, kif ukoll permezz ta' apparat tekniku jew servizzi ta' sigurtà. Fl-aktar sitwazzjonijiet serji, tista' tkun ammess fi programm għall-protezzjoni tax-xhieda. Is-sistema ta' assistenza għall-vittmi tat-traffikar tal-bnedmin hija mħaddma mill-awtoritajiet u, jekk meħtieġ, tintuża biex tgħin lill-pulizija tiproteġik.

Min jista' joffrili protezzjoni?

Il-pulizija tevalwa l-ħtieġa tiegħek għall-protezzjoni u l-miżuri meħtieġa jekk tkun taħt theddida. L-awtorità li tiddeċiedi dwar il-protezzjoni tiddependi fuq il-miżuri inkwistjoni (ara hawn fuq). Aktar informazzjoni dwar il-miżuri ta' protezzjoni hija disponibbli mill-awtoritajiet jew mis-servizzi ta' appoġġ għall-vittmi.

Xi ħadd se jivvaluta l-każ tiegħi biex jara jekk għadnix fil-periklu mit-trażgressur?

L-awtoritajiet jivvalutaw il-ħtiġijiet ta' protezzjoni speċifiċi tiegħek matul l-investigazzjoni ta' qabel il-proċess u l-proċess u jiddeterminaw il-miżuri ta' protezzjoni meħtieġa. L-iskop tal-miżuri ta' protezzjoni huwa li jipproteġuk minn tbatija addizzjonali, intimidazzjoni jew ritaljazzjoni matul l-investigazzjoni u l-proċess. Il-valutazzjoni ssir flimkien miegħek, filwaqt li jitqiesu l-karatteristiċi u ċ-ċirkostanzi personali tiegħek kif ukoll in-natura tar-reat.

Xi ħadd se jivvaluta l-każ tiegħi biex jara jekk iniex f'riskju ta' periklu ieħor mis-sistema tal-ġustizzja kriminali (waqt l-investigazzjoni u l-proċess)?

L-awtoritajiet jivvalutaw il-ħtiġijiet ta' protezzjoni speċifiċi tiegħek matul l-investigazzjoni ta' qabel il-proċess u l-proċess u jiddeterminaw il-miżuri ta' protezzjoni meħtieġa. L-iskop tal-miżuri ta' protezzjoni huwa li jipproteġuk minn tbatija addizzjonali, intimidazzjoni jew ritaljazzjoni matul l-investigazzjoni u l-proċess. Il-valutazzjoni ssir flimkien miegħek, filwaqt li jitqiesu l-karatteristiċi u ċ-ċirkostanzi personali tiegħek kif ukoll in-natura tar-reat.

X'tip ta' protezzjoni hija disponibbli għall-vittmi vulnerabbli ħafna?

F'sitwazzjonijiet ta' theddid serju, tista' titlob li ma jiġux żvelati d-dettalji ta' kuntatt tiegħek, u li ma tiġix żvelata, għal raġunijiet ta' sigurtà personali, ordni ta' trażzin jew saħansitra l-bidla tal-isem jew il-kodiċi ta' identità personali tiegħek. Fl-aktar każijiet serji, tista' tkun ammess fi programm għall-protezzjoni tax-xhieda. Aktar informazzjoni hija disponibbli mill-awtoritajiet jew mis-servizzi ta' appoġġ.

Jien minorenni – għandi xi drittijiet speċjali?

Jekk int minorenni (taħt it-18-il sena), int vittma vulnerabbli u għalhekk jista' jkollok bżonn miżuri ta' protezzjoni speċjali. Tista' tkun protett billi l-intervista tiegħek tiġi rekordjata bil-vidjo matul l-investigazzjoni, pereżempju, u r-rekordjar mbagħad jintuża bħala evidenza fil-proċess.

Jekk inti minorenni, tista' tkun intitolat għal għajnuna legali bl-ispejjeż għall-istat. Jekk il-kustodju tiegħek huwa suspettat li wettaq reat kontra tiegħek, għandu jinħatar sostitut għal dak il-kustodju għalik għall-proċedimenti kriminali.

Jekk int vittma minorenni tat-traffikar tal-bnedmin, għandek id-dritt għas-servizzi tas-sistema ta' assistenza għall-vittmi tat-traffikar tal-bnedmin. Jekk int vittma minorenni tat-traffikar tal-bnedmin mingħajr permess ta' residenza, dejjem jinħatar rappreżentant għalik jekk tkun il-Finlandja mingħajr kustodju jew rappreżentant legali ieħor. Jekk int vittma minorenni tat-traffikar tal-bnedmin u int ċittadin Finlandiż jew għandek permess ta' residenza, jista' jinħatar sostitut għal kustodju għalik. Jekk l-investigazzjoni kriminali tinbeda fil-Finlandja, bħala minorenni, tista' tkun intitolat għal konsulent legali iffinanzjat mill-istat.

Membru tal-familja tiegħi miet kaġun tar-reat - x'inhuma drittijiet?

Meta reat jirriżulta fil-mewt tal-vittma, il-membri tal-familja tal-vittma, kif definiti mil-liġi, jkunu fil-pożizzjoni tal-parti li sofriet dannu, jiġifieri l-vittma. Imbagħad dawn ikollhom l-istess drittijiet bħal vittmi oħra ta' reati.

Membru tal-familja tiegħi kien vittma ta' reat - x'inhuma drittijiet?

Il-membri tal-familja tal-vittma għandhom aċċess ukoll għal servizzi ta' appoġġ għall-vittmi.

Wild minuri ta' persuna traffikata fil-Finlandja jista' jkun inkluz ukoll fis-sistema ta' assistenza għall-vittmi tat-

traffikar tal-bnedmin.

Jista' jkolli aċċess għas-servizzi ta' medjazzjoni? X'inhuma l-kundizzjonijiet? Se nkun sikur waqt il-medjazzjoni?

Il-medjazzjoni tista' tintuża f'materji kriminali jekk il-vittma kif ukoll it-trażgressur suspettat jagħtu l-kunsens tagħhom għaliha. Rekwiżiti addizzjonali huma li l-persuna suspettata tikkonferma l-andament ġenerali tal-avvenimenti u li l-medjazzjoni hija fl-aħjar interessi tal-vittma. Il-medjazzjoni hija mingħajr ħlas, kunfidenzjali u dejjem volontarja, u tista' tagħzel li ttemmha fi kwalunkwe stadju. Il-medjaturi volontarji m'harrġa jgħinu lill-partijiet f'każ kriminali biex jiddiskutu l-avveniment u jaqblu dwar il-kumpens għal telf jew ħsara kkawżata mir-reat. Dan is-servizz huwa disponibbli fl-uffiċċji tal-medjazzjoni madwar il-pajjiż.

Il-partijiet involuti fil-medjazzjoni ġeneralment ikollhom id-dritt għal avukat jew persuna ta' appoġġ fil-laqgħat tal-medjazzjoni. Il-medjaturi, taħt il-gwida ta' professjonisti, jivvalutaw u jiżguraw kuntatt sikur bejn il-partijiet fil-kunflitt u jistgħu, jekk ikun meħtieġ, jissospendu l-proċess. Il-medjazzjoni għandha tiġi sospiza jekk kwalunkwe parti tirtira l-kunsens tagħha jew ikun hemm raġuni biex wieħed jemmen li l-kunsens ma ngħatax liberament.

Fejn nista' nsib il-liġi li tistipula d-drittijiet tiegħi?

Il-liġijiet ewlenin dwar id-drittijiet tal-vittmi fi proċedimenti kriminali jinkludu l-Att dwar l-Investigazzjonijiet Kriminali (*Esitutkintalaki*, 805/2011) u l-Att dwar il-Proċedura Kriminali (*Laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa*, 689/1997). Id-dritt għall-assistenza lill-vittmi tat-traffikar tal-bnedmin huwa regolat mill-Att dwar l-Akkoljenza ta' Persuni li Japplikaw għal Protezzjoni Internazzjonali u dwar l-Identifikazzjoni u l-Assistenza lill-Vittmi tat-Traffikar tal-Bnedmin (*Laki kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta*, 746/2011). Dawn il-liġijiet u oħrajn jistgħu jinstabu online fuq <https://www.finlex.fi/en/>.

■ L-aħħar aġġornament: 09/07/2025

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-orijinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidhirx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.